

D24 1977

1977, 17. říjen, Praha. – Sdělení o procesu se signatáři Charty 77 Vladimírem Laštůvkou a Alešem Macháčkem.

Ve dnech 26.–28. září 1977 se konalo u Krajského soudu v Ústí nad Labem přelíčení s ing.Vladimírem Laštůvkou a ing.Alešem Macháčkem, signatáři Charty 77, kteří byli od ledna t.r. zadržováni ve vyšetřovací vazbě v Litoměřicích. Byli nejdříve obviněni z pobuřování (§ 100 tr. zák.), později bylo obvinění překvalifikováno na podvracení republiky (§ 98 tr. zák.).

Základem obžaloby byla skutečnost, že u obou byly nalezeny české a ruské knihy a časopisy vycházející v Torontu, Paříži, Mnichově a Římě (soudem označeno za „přechovávání“ těchto publikací), které „rozšiřovali“ (půjčovali přátelům a spoluzaměstnancům) a o nich s ostatními čtenáři hovořili. Jako důkaz subjektivního faktoru potřebného ke kvalifikaci jednání podle § 98 („z nenávisti k socialistickému zřízení“) prohlásil mj. soud skutečnost, že obžalovaní sympatizovali s Chartou 77 a odmítli se připojit k akci jejího odsuzování konané v lednu (jak známo na rozkaz „shora“ bez možnosti seznámit příslušné „odsuzující“ kolektivy s textem či jen pravdivým shrnutím obsahu Prohlášení Charty 77 z 1.1.1977). Na takto chatrném (skutkově i právně) základu byli oba obžalovaní odsouzeni k 3 a půl roku ztráty svobody.

Atmosféra přelíčení odpovídala postoji soudu vyjádřenému v rozsudku. Proces byl formálně veřejný, ale v „Justičním paláci“ se 150 místnostmi byla vybrána místnost s osmi sedadly, obsazenými kromě rodinných příslušníků (3 u každého obžalovaného) orgány StB. Obžalovaní nesměli k obhajobě použít poznámek. Byla znemožněna účast přátel obžalovaných i zástupce Amnesty International. Soudce hrubě okřikoval nejen obžalované, ale i příslušníky rodin, vyhrožoval jim a nepřipustným nátlakem působil i na svědky. Zjevné porušení československého právního řádu, zejména ustanovení Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (vyhl. 120/1976 Sb. zák.), ale i nedbání základních principů a ustanovení procesního rázu ilustruje v dostatečné míře, jak se v konkrétních případech dbá zákonnosti, čl. 17 Ústavy ČSSR, a také, jak je u nás přístupováno k dodržování zásad Závěrečného aktu konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, o jehož plnění se současně diskutuje v Bělehradě.¹

dr. Jiří Hájek, Marta Kubišová, dr. Ladislav Hejránek mluvčí Charty 77

· ČSDS, sb. Charta 77, (archiv J. Hájka). – Strojopis, prvopis.

1 V pařížském sále Mutualité se 1.12.1977 konala manifestace proti perzekuci stoupenců lidských práv v Československu a SSSR, konkrétně A. Ščaranského, A. Macháčka a V. Laštůvky. Za Mezinárodní výbor na podporu Charty 77 vystoupil Pierre Daix a Jiří Pelikán. Účastníci protestního shromáždění zaslali dopis prezidentu Husákovi s prvním tisícem podpisů.

Plné znění: *Knihy Charty 77*, díl II. Samizdatový sborník • *Charta 77. Dokumenty, prohlášení, sdělení, dopisy. Rok 1977. Samizdatový sborník*, s. 78 • *Knihy Charty*, Index 1977, s. 201–202 • Skilling, H. G.: *Charter77 and Human Rights in*

Czechoslovakia, Londýn 1981, s. 139–140.

Sdělení a komentáře: Vladimír Laštůvka a Aleš Macháček věznění v souvislosti s Chartou 77. In: ČSDS, sb. Charta 77, stroj. kopie, 1 s., sl. č. 22 • Příklad V.

Laštůvky a A. Macháčka. In: *Listy*, roč. 7 (1977), č. 6, s. 15 • Další dva rozsudky v ČSSR. In: *Americké listy*, č. 41 (1977), s. 2 • *RFE*, pol. blok S-118 (1. října 1977), S-120 (14. října 1977), S-206 (28. prosince 1977) • Sdělení VONS, č. 63, *Informace o Chartě 77*, roč. 2 (1979), č. 1, s. 5 • Sdělení VONS, č. 80, *tamtéž*, č. 3, s. 10.